

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

ב א מיי פ"א מהלכות
שופר הלכה ז טושי"ע
א"ח ס' מקפו טעף י':
בא ב מיי שם טושי"ע
שם טעף י':
בב ג ד מיי שם הלכה ו
טושי"ע שם טעף יו':
בג ה מיי שם טושי"ע שם
טעף י':
בד ו מיי שם טושי"ע שם
טעף י':
בה ז מיי שם טושי"ע שם
טעף י':
בז ח ט מיי שם הלכה ה
טושי"ע שם טעף ז':
בו י מיי שם טושי"ע שם
טעף י':
בח כ ל מיי שם טושי"ע
שם טעף ט':
בבג מ מיי שם הלכה ז
טושי"ע שם טעף ו':
ל נ מיי שם הלכה ה
טושי"ע שם טעף טו':
לא ס מיי שם הלכה ח
טושי"ע א"ח ס' מקפו
טעף א':

רבינו הגאון

ת"ר אהרן וקצרו כשר,
גררו והעמידו על גלדו
כשר, ציפיהו זהב מבפנים
פסול, מבחוץ אם נשתנה
קולו מכמות שהיה פסול
ואם לאו כשר. נתן שופר
בתוך שופר ותקע בו,
אם קול פנימי שמע יצא,
ואם קול חיצוני שמע
לא יצא. ת"ר גררו בין
מבפנים בין מבחוץ יצא,
אם גררו והעמידו על
גלדו כשר. הפכו, כגון
שהרחיב את הקצו, והוא
ראש הקרן, או קצר הרחב,
והוא מקום הדבור לראש
של בהמה ותקע בו, לא
יצא, כדבר מתנה דאמר
הגאון, והעברת שופר תרועה,
כענין דרך העברתו בשעה
שתוקע ומריע. דיבך שבוי
שופרות פסול. הוסיף עליו
כל שהוא בין במינו בין
שלא במינו פסול וניבך
וסתמו בין במינו בין
שלא במינו פסול, ר'
נתן אומר במינו כשר
שלא במינו פסול. מרחיקין
ר' יוחנן דמתרין אליבא
דרי, נתן, ש"מ הלכתא
כוותיה, והוא ששתייר
רובו של שופר שלם.
והני מילי שסתמו בקרן
שהוא מינו, אבל שלא
במינו אפילו נשתיר רובו
שלם פסול. אע"ג דלישנא
בתיא לאו הכי הוא, לא
א' אתביריא לן הי מניינו
לישנא בתיא, הלכך
עבדינן לחומרא. נסדק
לאורכו פסול. לרחבו,
אם נשתיר בו שלם
למעלה או למטה מהדק
שיעור תקיעה, והוא טפח
שוחק כשר, דאמרינן
כאילו מקום הסדק חתך
הוא והנותר הוא השופר.
ואם נשתיר פחות מזה
השיעור פסול. וכמה
שיעור תקיעה, פי' ושב"ג
כדי שיאחזנו בידו לבאן
ולכאן. שיעור הכמים טפח
שוחק, כדגריסין בנדה
פרק ג' תני אושעיא זעירא
דמן חבירא ה' שיעורין
טפח ואלו הן, שילא
ושופר ושרדור של לולב
ואזוב ורופין סוכה. היה
קולו עבה או דק או צרור
כשר, שכל הקולות כשרין בשופר. שלחו ליה [לאבהו] דשמואל קדח בזכרותו, כלומר נקבו במקדח בזכרותו שבתוך הקרן כשר, מהו דתימא מין במינו חוצץ, התוקע
לתוך הבור או לתוך הפיטוט, אם קול שופר שמע יצא, ואם קול הברה שמע לא יצא. ואוקמה רב הונא באותן בני אדם העומדין על שפת הבור. אבל העומדין בבור יצאו. הני נמי הכי כו.

ניקב וסתמו אם מעכב את התקיעה פסול ואם לאו כשר. אם
נפרעה דליירי לאחר הסמימה לפי שלל הוולקה סמימת
הנקב אין הרוח יוצא בפשיטות ומעכב את הקול קשיא כיון דכל
הקולות כשרין בשופר כדאמרינן בגמרא מה לי מעכב מה לי אינו
מעכב ונראה דליירי קודם סמימה
דקודם שנסתם היה הנקב מעכב
את הקול שהיה הקול משתנה מממת
הנקב וכסתמו חזר לכמות שהיה
וצירושלמי גרס צהדיא אם היה
מעכב קודם שסתמו פסול נסתמו
וטעמא דפסול כיון דסמימה זו
מסייעה לקול משום דשופר אחד אמר
רחמנא שלא יסייע דבר אחר לקול
כמו כפשוטו והב דלס נשתנה קולו פסול
אבל אם לא היה מעכב את התקיעה
שלא נשתנה קולו מתחילה מממת
הנקב הרי הוא כאלו לא ניקב ואין
לחוש בנה שסתמו והיכל דלא סתמו
קאמר צהדיא צירושלמי דכשר משום
דכל הקולות כשרין בשופר והשתא
רבי נתן דקאמר בגמרא צמינו כשר
שלא צמינו פסול ע"כ הוה מעכב
את התקיעה קאי דאפ"ה כשר צמינו
דחא ר' יוחנן קאמר והוה בגמרא
הואו שנסתמי רובו של שופר
רובו ואי אפשר לנקב גדול כל כך
שלא יעכב את התקיעה ומתני' כרבנן
א"נ כר' נתן וצטלא צמינו לישנא
דכרי יוחנן דקאמר שלא צמינו פסול
הואו שנפתח רובו משמע אבל צמינו
אף על פי שנפתח רובו כשר קשיא
מתני' כמאן דע"כ הא דלמרי רבנן
צין צמינו צין שלא צמינו פסול יעמיד
כמו כן רבי יוחנן כשנפתח רובו
דמאי שגא לרבי נתן מלרצנן כמו
שדומה לו לרבי נתן ספרת דלא נפתח
רובו כשר אפילו שלא צמינו למה לא
יאמר כמו כן לרצנן דכולה צרימא
צנפתח רובו מיתוקמא ואע"פ שלא
נפתח אלא מיעוטו אי אפשר שלא
יעכב הנקב את התקיעה אם לא נסתם
ואפילו הכי כשר ולכן נראה ודאי
לפרש מ"מ דלס מעכב את התקיעה
לאחר שסתמו קאמר וצירושלמי קמי
צמיתיה דרבנן צין צמינו צין שלא
צמינו אם מעכב התקיעה פסול
ואם לאו כשר וכן בתוספתא (פ"ב)
ואפילו הכי קאמרי צירושלמי דמתני'
ר' נתן ומסקנא דשמעתא * והלכה

למעשה נראה דשופר שניקב וסתמו צמינו וחזר לקולו לכמות שהיה מתחילתו קודם שנקב לית דין וליט דיון דכשר אפילו היה מעכב התקיעה
קודם שנסתם דפי' זה עיקר דלס מעכב את התקיעה לאחר שנסתם קאמר ולא סתמו כלל כשר אפילו מעכב הנקב את התקיעה כדקאמרינן
צירושלמי דכל הקולות כשרין בשופר: **אָרְרָךְ** וקצרו כשר. אינטריך לאשמועינן דלא תימא דפסול משום דמתני' והעברת:
צַפְהוּ זהב במקום הנחת הפה. היה נראה לפרש דעובי השופר צמינו פיו קרי מקום הנחת הפה ושלל צמינו הנחת פה היינו
מצחוץ אבל א"כ היינו צפהו זהב מצחוץ ואם נפרש דשלל צמינו הנחת הפה היינו ראשו האחד ללד הרחב הא אמרינן צמינו
הוסיף עליו כל שהוא צין צמינו צין שלא צמינו פסול והיינו יכולין לפרש דהתם צמינו צין הכל אלא שיעור שופר ודוחק: **צַפְהוּ** מבפנים
פסול. לפי שאין קול שופר אלא קול זהב וכן מצחוץ כיון דנשתנה קולו: **אם** קודם חיצוץ שמע לא יצא. שהקול יוצא צלחיר שבין חיצוץ
לפנימי והיינו צ' או ג' שופרות: **נְסַדְק** לארבו פסול. לא תני הכא אם נשתיר צו שיעור תקיעה כשר כדקמיני גבי נסדק לרחבו משום
דלארבו לא מיפסק א"כ נסדק על פני ארכו מראשו ועד סופו: **וְשִׁמְעוּ** קודם שופר או קודם מנייה אם בוון לבו יצא. הא דאמרינן
צפ' כל גגות (עירובין דף כג: ושם) יצבור צקטנה ושלח יצבור צגדולה אין יוצאין ידי חובתן שאני התם דליכא עשרה עם שליח יצבור והא
דאמרינן צצילה יליד זולין (פסחים פה: ושם) מן האגף ולחוץ כלחוץ ואמר רב וכן לתפלה ורבי יהושע בן לוי אמר אפילו מחיה של צרול אינה
מפסקת צין ישראל לצדיהם צצמיים קשה צמירי קא מיירי אי לענין צרוץ כגון צבור ושלח צבור או ט' ויחד אם כן הוילא סוגיא דכל גגות
דלא כרבי יהושע בן לוי וכותימה קיימא לן דחא הני גסי קיימי לחודייהו * כדמוכח בצטוה צפ' ואלו גאמרין (דף לה: ושם) דמיימי מינה
ראיה לצרכת כהנים דאין מחיה מפסקת ואי לענין צלחת איירי אם כן קשיא ממתנין לרב יש לומר דליירי לענין לענות עם הצבור
קדושה והיא שמה צבא משום דאמרינן (צרכות דף כה: כל דבר צקדושה לא יהא פחות מ' אבל צתקיעה ומגילה ומדו:

גמ' העמידו על גלדו. גלד דק: **מצפנים** פסול. שהתקיעה צזה: **אם**
קול חיצוץ שמע לא יצא. דאיכא מחיה פנימי מפסקת התקיעה:
כסוגא. כהפיכת חלוק לעשות פנימי חיצוץ: **שקילר אם הרחב**.
צרותמין: **והעברת**. דרך העברתו כדרך שהאיל מעצרו צראשו
צצהמה מחיים: **דיבך שברי שופרות**
כו': צמינו כשר. אם אינו מעכב את
התקיעה: **נסדק**. כולו. וכן נסדק
לרחבו כל רחבו להקיפו: **אם נשטייר**
צו. מן מקום הסדק עד מקום הנחת
פה שיעור תקיעה כשר חשיב ליה
כמאן דלשחקיל כוליה והוה ליה
ארוך וקצרו: **לרוי**. לשון ציש רוי"ש
צלע"ז: **קדחו**. נקצו וקס"ד נקצ
הנחת פה קאמר: **שקדחו צוכרוסו**.
כשהוא מצויד צצהמה עכס צולט מן
הראש ונכנס לתוכו ומויאזין אותו
מתוכו וזה לא הוילאו אלא נקצ את
הזכרות: **אוחן העומדין צבור יצאו**.
שהן קול השופר לעולם שמעו: **איכא**
דרמי לכו מירמא. יש תלמידים שאין
שונין להא דרב הונא צענין לא
שנו לפרושי ממתנין אלא רמו
מירמא ממתנין וצרימא אהדי
ועלה קאי רב הונא ומשני:
שמע

הניח שופר בתוך שופר אם קול פנימי שמע יצא ואם קול חיצוני שמע לא יצא
יהפכו ותקע בו לא יצא אמר רב פפא לא תימא דהפכיה ככתונא אלא
שהרחיב את הקצו וקיצר את הרחב מ"ט כדרב מתנה דאמר * רב מתנה
יהעברת וכן העברתו בעינין: דיבך שברי שופרות פסול: ת"ר והוסיף עליו
כל שהוא בין במינו בין שלא במינו פסול ניקב וסתמו בין במינו בין שלא
במינו פסול ר' נתן אומר * במינו כשר שלא במינו פסול במינו כשר אמר רבי
יוחנן * והוא שנשתייר רובו מכלל דשלא במינו אע"פ שנשתייר רובו פסול
איכא דמתני לה אסיפא שלא במינו פסול א"ר יוחנן והוא שנפתח רובו מכלל
דבמינו אע"פ שנפתח רובו כשר ציפיהו זהב מבפנים פסול מבחוץ אם נשתנה
קולו מכמות שהיה פסול ואם לאו כשר ינסדק לאורכו פסול לרחובו אם
נשתייר בו שיעור תקיעה כשר ואם לאו פסול * וכמה שיעור תקיעה פירש
רשב"ג כדי שיאחזנו בידו ויראה * לבאן ולכאן * היה קולו דק או עבה או * צרור
כשר שכל הקולות כשרין [בשופר] שלחו ליה לאבנה דשמואל קדחו ותקע
בו יצא פשיטא כולוהו נמי מוקדח קדחו להו אמר רב אשי ישקדחו בזכרותו
מהו דתימא מין במינו חוצץ קמ"ל: התוקע לתוך הבור או לתוך הדות כו':
אמר רב * הונא * לא שנו אלא לאותן העומדים על שפת הבור אבל אותן
העומדין בבור יצאו תניא נמי הכי התוקע לתוך הבור או לתוך הדות יצא והתנן
לא יצא אלא לאו שמע מינה כדרב הונא ש"מ * איכא דרמי להו מירמא תנן
התוקע לתוך הבור או לתוך הדות לא יצא והתניא יצא אמר רב הונא לא קשיא
כאן לאותן העומדין על שפת הבור כאן לאותן העומדין בבור אמר * רבה
שמע

6 [לקמן כח.], 3 [ומלשון
בעלי פסוקין צצילה טו.],
5 [התור"ע לא גרס מלת
וכן], 7 [לקמן כח: כט.],
8 [לקמן לד.], 1 [וגדה כו.
ע"ש], 1 [וגדה כו. ע"ש
דסיס לבאן ולבאן טפח
וכפ"ל ע"פ סוגיא דהתם],
11 [גבי הערוך צרור וכו'
צריש חולין לו. ד"ה צריד
כו' ע"ש], 12 [גבי הרא"ש
רב יהודה, 1 [גבי הרא"ש
קאי אלעיל שמועה שם כ"כ
צפסי פרי יהושע ע"ש].

תורה אור השלם

1. והעברת שופר
תרועה בחודש השביעי
בעשור לחודש ביום
השמיני תעבירו שופר
בכל ארצכם:

ויקרא כה ט

גליון הש"ס

גמ' איכא דרמי להו. כעין
זה סוכה דף טו ע"א. והך
לכ ע"ב צ"ב דף יד ע"א.
ורף כו ע"א: תוס' ד"ה
ניבך בו. והלכה לפעשה.
תמוה לו למה דוקא צמינו
הא צירושלמי מוקי לתמיני
אף כרי' וכו' מיירי מתני'
צמינו מני ואפ"ה אם אינו
מעכב כשר וזהו לא פליגי
רבנן אלא דק"ל דנמעכב
אף צמינו פסול אבל מה
דכשר לרי' צמינו מינו
ה"ל לרבנן:

לעיו רש"י

רו"ש. צרור מחוסס
(קול).

מוסף רש"י

אם קול שופר שמע.
בלא קול הבור (לקמן כח).
אם קול הברה שמע.
עס קול השופר (שם).
גרדו. הוא לשון עברי
ודומה לו בצפוק (איוב
3) ויקח לו מרס להמגרד
צו. צל"מ, ופירשו לשון
מקטעה שמתטע וגרד
צפסין או צכל דבר
(סנהדרין קיב.). צרור.
לשון יבש (פסחים כ.
ומנחות קב: וחזקין לו.
וגרס צרוד).

6) נראה דל"ל מ"מ כיון דלא תבטריא וכו' ועי' כר"ן. 3) קמ"ל דמניו אינו חוץ.